

Από την Ελλάδα του «Αιέν αριστεύειν», στην Ελλάδα του «Η αριστεία είναι “ρετσινιά”»

«Αιέν αριστεύειν και υπείροχον έμμεναι άλλων, μηδέ γένος πατέρων αισχυνέμεν». (Να είσαι πάντα πρώτος και ανώτερος από όλους και να μην ντροπιάζεις τη γενιά των προγόνων σου).

Όμηρος (Ιλιάδα, Ζ': 208)

Όσοι έχουν μια στοιχειώδη γνώση της ιστορίας του Κομμουνισμού και της ιδεολογίας του, ίσως να γνωρίζουν τι έγινε στη Ρωσία, όταν οι μπολσεβίκοι κατέλαβαν στην εξουσία: Οι δάσκαλοι και οι καθηγητές, εξευτελιζονταν, ξυλοκοπούνταν κι ενίοτε δολοφονούνταν από τους μαθητές τους, με την πλήρη ανοχή της εξουσίας που τότε κατείχε ο Λένιν. Κι αυτό επειδή, σύμφωνα με την αρρωστημένη ιδεολογία του Κομμουνισμού, οι μορφωμένοι και οι επιστήμονες αποτελούσαν ένα από τα κατατεθέντα σήματα της «μπουρζουαζίας». Στην Καμπότση του παρανοϊκού κομμουνιστή δικτάτορα, Πολ Ποτ, η τρομοκρατία εναντίον των μορφωμένων είχε φτάσει σε τέτοια επίπεδα, ώστε παρατηρούνταν το τραγελαφικό φαινόμενο, ακόμη κι αγράμματοι άνθρωποι οι οποίοι φορούσαν γυαλιά μυωπίας, να τα κρύβουν από τους Ερυθρούς Χμερ, μην τυχόν και τους θεωρήσουν...διανοούμενους(!) και χάσουν τη ζωή τους (την οποία, ωστόσο, μπορούσαν να τη χάσουν και για χίλιους δυο άλλους παρανοϊκούς λόγους).

Στην Ελλάδα του 2015, με κυβέρνηση κομμουνιστικού χαρακτήρα, είχαμε τη δήλωση του υπουργού Παιδείας, Αριστεΐδη Μπαλτά, πως **«Η αριστεία είναι “ρετσινιά”»**. Φαντάζει ειρωνικό βεβαίως, να εκστομίζει αυτή την άθλια δήλωση ένας υπουργός Παιδείας, που το όνομά του είναι «Αριστεΐδης» (βασική ετυμολόγηση εκ του «άριστος»), δεν είναι όμως κάτι το πρωτάκουστο. Παρόμοιες ιδεοληπτικές βλακείες περί αριστείας, ακουγόταν και στο παρελθόν στους χώρους των σκληροπυρηνικών κομμουνιστών, που ηδονίζονται στο άκουσμα των ονομάτων «Μαρξ», «Λένιν», «Στάλιν» και «Μάο». Μόνο που τώρα, δεν έχουμε να κάνουμε με τον κάθε γραφικό, χωρίς θεσμικό ρόλο, αλλά για τον ίδιο τον «υπηρέτη» της Παιδείας.

Ας δούμε κάποια σχόλια επί του θέματος, έτσι όπως αυτά «αλιεύθηκαν» στο Διαδίκτυο ...

Ειδικά με τις δηλώσεις του κ. Μπαλτά, στο θέμα της αριστείας, μου σηκώθηκε η τρίχα κάγκελο. **Σαν να ήταν η εκδίκηση του κομπλεξικού**, η χαρά του. Ουσιαστικά έλεγε ότι η αριστεία προκαλεί άγχος και σε αυτόν που θα την επιδιώξει να την κατακτήσει και κυρίως προκαλεί άγχος σε αυτούς που δεν θα τα καταφέρουν και θα ζουν με αυτό το κόμπλεξ. Καταδικάζεις την προσπάθεια, τον ανταγωνισμό και στο μυαλό του μαρξιστή Μπαλτά -ο ίδιος το έχει πει άλλωστε με περηφάνια ότι είναι-, καταδικάζεις και τον Καπιταλισμό.

Πέτρος Τατσόπουλος

Θέλω να επεκτείνω την προοδευτική λογική του συντρόφου υπουργού. Δεν ξέρω τι λέει ο Σπινόζα, ο Ντερριντά και τ' άλλα παιδιά, δεν γνωρίζω ούτε τη θέση του ποιητού Αυγερινού (Θ. Βέγγος), που έγραψε το «απόψε, σήμερα και χθες, όλες οι πόρτες είν' κλειστές κι εγώ είμαι απόξω και μες το θάμπος το θαμπό, παίρνω αμπάριζα να μπω και μου φωνάζουν όξω... κ.λπ.», αλλά γιατί να μείνουμε στην εξάλειψη του κατάπτυστου στίγματος της αριστείας μόνο από την εκπαίδευση; Προτείνω επίσης να κοντύνουμε τους ψηλούς, αφού δεν μπορούν να ψηλώσουν οι κοντοί. Να καταργήσουμε επίσης τις Ειδικές Δυνάμεις στις Ένοπλες Δυνάμεις και στην Αστυνομία. Γιατί να πληγώνονται οι γραφείς, οι σωβρακάδες κι οι σιτιστές; Επίσης να καταργηθούν πρωταθλήματα και κύπελλα; Γιατί να έχουν τη ρετσινιά αυτοί που έχουν δύο αριστερά πόδια και παίζουν λες κι η μπάλα είναι τετράγωνη; Οι πρώτοι έσονται έσχατοι, αφού οι έσχατοι δεν μπορούν να γίνουν πρώτοι. Κι άμα είμαστε πιο προχωρημένοι, να χαρακώσουμε τις όμορφες για να μην πληγώνονται οι άσχημες.

Και οι υποτροφίες, τα μεταπτυχιακά; Ρετσινιά δεν είναι κι αυτά; Κανείς να μην επιτρέπεται να έχει αυτό που αποτυγχάνουν να έχουν κάποιοι άλλοι. Ισα κι όμοια και κάτω όλοι.

Με ικανοποίηση άκουσα επίσης πως ο σύντροφος υπουργός κάλεσε τους

μερακλήδες ισόβιους φοιτητές να επιστρέψουν στους ναούς των ΕΑΑΚ, των τριτοκοσμικών λιανοπωλητών της Καμόρα, των σκουπιδιαραίων και των χτιστών πρυτάνεων. Έτσι, έχει πάλι μια χαραμάδα ελπίδας κι ο συμφοιτητής μου Γ. Φέτος, αμφότεροι κλείνουμε μισό αιώνα βίου, που από τα 40 μαθήματα της Νομικής του ΑΠΘ χρωστάει μόνο τα 38. Παρεκτράπηκε στη γευσιγνωσία μπάφου κι από συνάδελφος έγινε πελάτης. Δεν δικαιούται κι αυτός άλλη μια ευκαιρία έπειτα από μόλις 31 χρόνια «φοίτησης»; Προσοχή μόνο, μην αριστεύσει, διότι, όλα κι όλα, ο σύντροφος υπουργός δεν τα σηκώνει αυτά...

Φαήλος Κρανιδιώτης

Με την παρθενική του ομιλία στη Βουλή, ο νέος υπουργός Παιδείας Αρ. Μπαλτάς ουσιαστικά άναψε το πράσινο φως για την ακύρωση όλων των βασικών μεταρρυθμιστικών τομών που θεσπίστηκαν στην εκπαίδευση τα τέσσερα τελευταία χρόνια, τα πρότυπα πειραματικά σχολεία, την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, την τράπεζα θεμάτων και τα Συμβούλια των ΑΕΙ. Αυτές οι αντιμεταρρυθμιστικές ανατροπές στεγάζονται κάτω από ένα σκληρό ιδεολογικό επικαθορισμό που αποτυπώθηκε στην εμβληματική φράση της υπουργικής ομιλίας: Η αριστεία είναι ρετσινιά.

Είναι το λιγότερο αποκαρδιωτικό όλη αυτή η προσπάθεια εκατοντάδων εκπαιδευτικών, που υπεράσπισαν με την εργασία τους το εγχείρημα, και οι προσδοκίες χιλιάδων μαθητών για καλύτερη εκπαίδευση να θυσιάζονται σήμερα στον βωμό μιας ιδεοληψίας που χάνεται βαθιά στους σκοτεινούς λαβυρίνθους του αριστερού ασυνείδητου. Αλλά και το ακόμη χειρότερο, η θυσία αυτή να είναι το αντίδωρο προς τέρψιν των συνδικαλιστικών συντεχνιών, των υπερασπιστών της δημοσιούπαλληλικής αφασίας και της ήσσοнос προσπάθειας, των αρνητών της αξιολόγησης. Με άλλα λόγια, τα ΠΠΣ χαλάνε την πιάτσα. Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ χρωστάει στις συντεχνίες και τα δανεικά ήρθε η ώρα να πληρωθούν.

Γιάννης Αντωνίου

Το Βατερλώ της αριστείας

Επιτέλους βρέθηκε ο άνθρωπος να θέσει το δάχτυλο επί τον τύπον των ήλων, να μιλήσει την καθαρή γλώσσα της αλήθειας. Είναι δε ευτύχημα, που τύχη αγαθή τον άνθρωπο αυτόν τον έφερε να κρατά την κατάλληλη στιγμή τα ηνία της πιο ευαίσθητης περιοχής του δημόσιου βίου μας, της παιδείας.

Ήταν κοινό μυστικό τόσες δεκαετίες τώρα, πως το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα πάσχει από το σύνδρομο της αριστείας. Δάσκαλοι, καθηγητές, μαθητές και φοιτητές επιδιώκοντας την αριστεία σε όλους τους τομείς δημιουργούσαν ένα φράγμα γύρω από την εκπαιδευτική διαδικασία και την εμπόδιζαν να ανθίσει. Οι δαιμόνιες αυτές κάστες των αρίστων -ας μου επιτραπεί να χρησιμοποιήσω αυτήν τη λέξη- απέκλειαν την εκπαίδευση από τα γνήσια αισθήματα του ελληνικού λαού και έχοντας στην κατοχή τους τα φοβερά εργαλεία της γνώσης καταπίεζαν την κοινωνία με τον χειρότερο δυνατό τρόπο.

Η αντικοινωνική αντίληψη περί αριστείας δηλητηρίαζε όλους τους κοινωνικούς ιστούς, την πολιτική, την οικονομία, τα γράμματα και τις τέχνες, ακόμη και τη συμπεριφορά των οδηγών απέναντι στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, τις επιδόσεις στη συζυγική κλίνη, δημιουργώντας το αίσθημα του περιθωρίου σε όσους αισθάνονταν αποκλεισμένοι από τον φρικαλέο αγώνα της αριστείας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της απόλυτης κυριαρχίας της αριστείας στην ελληνική κοινωνία είναι η σύνθεση του κοινοβουλίου το οποίο αποτελείται από τους άριστους όλων των τομέων, από την ιατρική, όπως ο κ. Μισελογιαννάκης, τη δημοσιογραφία όπως ο κ. Κούικ, την πατριωτική αριστεία, όπως η κ. Μακρή, και την αριστεία στην ανάγνωση αποτελεσμάτων ψηφοφορίας όπως ο κ. Τζαμτζής, ο οποίος δυστυχώς δεν εξελέγη.

Επειδή δε, πιστεύω πως τα χαρακτηριστικά μιας κοινωνίας εμφανίζονται αδρότερα στις ακραίες της στιγμές, να μην παραλείψω τον διαγωνισμό αριστείας που διεξάγεται στα διάφορα πολιτιστικά κέντρα της επικρατείας,

όπου κυριαρχεί η νοοτροπία του «πρώτο τραπέζι πίστα». Όμως, από ό,τι διάβασα σε συνέντευξη του κ. υπουργού Μπαλτά στην «Αυγή της Κυριακής» και αυτό το ζήτημα σκοπεύει να το αντιμετωπίσει. Διότι λέει ότι «ένας αριστερός δάσκαλος θέλει να ενώσει τα πίσω με τα μπρος θρανία», θέση άκρως μεταρρυθμιστική που απαιτεί προσεκτικές κινήσεις για να αποφευχθούν περιττές προστριβές. Ελπίζουμε δε να προεκταθεί και στα νυχτερινά κέντρα για να καταργηθεί η τυραννία του «πρώτου τραπέζιου».

Το ζητούμενο είναι η αποκατάσταση της αριστείας. Η εκπαίδευση είναι το Βατερλώ της ελληνικής κοινωνίας. Έχοντας ισοπεδώσει την αριστεία εδώ και κάτι δεκαετίες, έχοντας μετατρέψει την αριστεία σε τεχνικό ζήτημα, αδικεί κατάφωρα τους ασθενέστερους, αφού διά της αριστείας το παιδί του αγρότη μπορούσε να γίνει γιατρός. Στην εκπαίδευση σήμερα μαθαίνει το παιδί πως για να πετύχει του χρειάζεται η λεγόμενη αρπαχτή. Πρέπει να πάσχεις από προχωρημένο κοινωνικό καταρράκτη για να λες ότι από όλη αυτή τη δυστυχία που ακούει στο όνομα «ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα» το πρόβλημα είναι η αριστεία και όχι η αναγόρευση της μετριότητας σε κοινωνικό αγαθό, όπως έγινε ως σήμερα.

Δεν ξέρω αν ο κ. Μπαλτάς αυτό το περί «κατάργησης της αριστείας» το πέταξε *pour epater les bourgeois*. Πώς όμως χωρίς το αίσθημα της αριστείας θα συνεχίσει ο κ. Κουράκης να γράφει την ερωτική του ποίηση;

Τάκης Θεοδωρόπουλος

Η αριστεία είναι ρετσινιά κ. Μπαλτά;

Δέος, θλίψη και ανησυχία έχουν προκαλέσει οι δηλώσεις του υπουργού(!) Παιδείας, Αριστείδη Μπαλτά, ο οποίος -μεταξύ άλλων- δήλωσε ότι η αριστεία μοιάζει με ρετσινιά, καθώς εάν αριστεύσεις είσαι αναγκασμένος να είσαι

αντάξιος αυτής της έννοιας διαρκώς, ενώ αν αποτύχεις σε κυνηγάει η δυστυχία της αποτυχίας!

Αναφερόταν στα πρότυπα σχολεία, τα οποία και θα κλείσει, και στους μαθητές των 12-13 ετών που όταν αριστεύουν επιβαρύνονται με το “άγχος της επιτυχίας” ενώ όταν αποδίδουν μετρίως υποφέρουν από το άγχος της αποτυχίας. Ως φαίνεται, κατά τον κ. Μπαλτά, όλοι οι μαθητές από τα 12 και μετά θα είναι δυστυχείς, όποια κι αν είναι η ακαδημαϊκή τους απόδοση!

Ο ίδιος ο Μπαλτάς αυτοπροσδιορίστηκε ως μαρξιστής, ενώ δήλωσε ότι στα χρόνια του, τα δημόσια σχολεία ήταν τα καλά, ενώ σήμερα τα καλά σχολεία είναι τα ιδιωτικά. **Λησμόνησε βέβαια να προσθέσει ότι το σχολείο του ήταν το Κολλέγιο Αθηνών απ’ όπου αποφοίτησε το 1962.** Τι κρίμα... Στο σχολείο αυτό (ο υπογράφων είναι απόφοιτος του 1991) μας δίδαξαν ότι η ευγενής άμιλλα, ο ανταγωνισμός για τα πρωτεία βελτιώνει τον άνθρωπο. Μας διδάξε ότι η προσπάθεια για υπεροχή στον αθλητισμό, τη μουσική, την επιστήμη εξυψώνει το άτομο μέσω της ανάδειξης της αξίας του και ουδέποτε με την ταπείνωση του “αντιπάλου”. **Προφανώς το Κολλέγιο Αθηνών απέτυχε απολύτως στην περίπτωση του Μπαλτά!**

Τα πλέγματα που προφανώς κουβαλά ο μαρξιστής υπουργός παιδείας είναι ποικίλα και πιθανώς να τον οδηγήσουν στη λήψη αξιολογικών μέτρων και τραγικών πρακτικών. Η προφανής απέχθεια που του δημιουργεί η έννοια της Αριστείας, καταδεικνύουν και τα αισθήματα που τρέφει για κάθε είδους ελίτ...

Καλώς ή κακώς όμως, η ελίτ είναι αυτή που πρωτοπορεί, συλλαμβάνει, οραματίζεται, δημιουργεί και οδηγεί τους υπόλοιπους στην εξέλιξη. Είναι βέβαιο ότι ο “ανήσυχος” της φυλής ανακάλυψε τη φωτιά, ο άριστος του χωριού έφτιαξε τον τροχό και ο καλύτερος των ιατρών ανακάλυψε νέες πρακτικές που σώζουν ζωές ή που προλαμβάνουν για παράδειγμα τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας; **Θα τολμούσε άραγε ποτέ ο Μπαλτάς να πει στον Γεώργιο**

Παπανικολάου ότι η αριστεία είναι ρετσινιά;

Πάτροκλος Κουδούνης

Η δυστυχία του να είσαι άριστος

Ήρθε κι έδεσε σαν το σιρόπι στο γλυκό. Το μόνο που μας έλειπε ήταν οι δηλώσεις του υπουργού Παιδείας(;) για την αριστεία. Σύμφωνα με τον υπουργό «η αριστεία μοιάζει με ρετσινιά καθώς εάν αριστεύσεις είσαι αναγκασμένος να είσαι αντάξιος αυτής της έννοιας διαρκώς, ενώ αν αποτύχεις σε κυνηγάει η δυστυχία της αποτυχίας». Ενώ στη συνέχεια δήλωνε για τις εξετάσεις των Πειραματικών Σχολείων ότι «...Κρατάμε δυστυχώς τις εξετάσεις και για αυτή τη χρονιά, γιατί κάποια παιδιά έχουν επενδύσει σε αυτό και δεν θέλουμε να βάλουμε πάγο σε αυτή την έστω στρεβλή φιλοδοξία τους».

Εξαιρετικά. Πού βρισκόταν κρυμμένο αυτό το φρουτάκι; Επιτέλους. Βρέθηκε κάποιος να μιλήσει στην ψυχή του λαού. Ακούς εκεί να υπάρχουν άνθρωποι που επιθυμούν να είναι άριστοι! Μη χειρότερα, Παναγία μου. Μα καλά, είναι δυνατόν να επιθυμεί κάποιος να κουβαλάει τέτοια ρετσινιά τρομάρα του; Δηλαδή, φανταστείτε το, να περπατάει στον δρόμο, να ανακοινώνει κάποιο επίτευγμα, να δέχεται τη βράβευση από επιστημονικά ιδρύματα ή και κυβερνήσεις και οι άλλοι να τον σχολιάζουν: «Μμμμ, καλέ κοίτα έναν επιτυχημένο. Δες έναν άριστο στον τομέα του που προωθεί την καινοτομία, που στηρίζει την εξέλιξη, που αποτελεί πηγή έμπνευσης για τους άλλους. Σα δεν ντρέπεται ο αλήτης, ο επονείδιστος, ο επαίσχυντος, ο αξιοκαταφρόνητος, ο αξιοκατάκριτος»! Α, όλα κι όλα, αίσχος. Σηκώνεται τέτοιο άγος;

Μα είναι δυνατόν να υπάρχουν άνθρωποι με τόσο...«στρεβλές φιλοδοξίες»; Απίστευτο. Πρέπει να είναι πολύ βλαμμένοι. Δηλαδή, να επιθυμεί κάποιος να ξεχωρίσει; Να μη θέλει τη μετριότητα; Δεν πάει καλά ο κόσμος. Γιατί άντε να

συμβαίνει κάτι τέτοιο σε άλλες χώρες που έχουν συνηθίσει στην πρωτοπορία, που δημιουργούν το ένα επίτευγμα πίσω από το άλλο, που έχουν μάθει να αναπτύσσονται και μάλιστα να τους αρέσει αυτό. Αλλά στη χώρα μας; Πάει πολύ. Στην Ελλάδα βρε παιδιά; Είναι δυνατόν σε μια χώρα με σύμβολο το τρίπτυχο: Τεμπελιά, δανεικά, άγνοια, να εμφανίζονται φυντάνια και επιθυμούν μετά βδελυγμίας να μας χαλάσουν τη συνταγή;

Να επιδιώκει κάποιος την αριστεία; Πού ακούστηκε! Και καλά ο ίδιος να θέλει για τον εαυτό του την κούραση, να γουστάρει το άγχος, να φτιάχνεται με τη δημιουργικότητα. Ωραία, αλλά τους άλλους δεν τους σκέφτεσαι βρε άριστε, ε άριστε (σε στιλ υποτίμησης, όπως λέμε, βλάκα, ε βλάκα)! Λίγη τσίπα βρε, λίγη κοινωνική συνείδηση. Δηλαδή, το άγχος που προκαλείς σε μια κοινωνία αχρήστων δεν το καταλαβαίνεις; Τι θέλεις τώρα, να σε βλέπουμε και να μας πιάνει κατάθλιψη; Άμα, βρε ξετσιώπτε, θέλεις να πετύχεις, να πας στο εξωτερικό, βρε. Να πας στους «κουτόφραγκους» που κάνουν κρα για άριστους και επιτυχημένους και άλλες τέτοιες βλακώδεις ανοησίες. Εδώ αυτά δεν περνάνε. Του Έλληνα ο τράχηλος δεν υπομένει το ζυγό της αριστείας. Μπορεί να υπομένει τουρκικούς, ρωμαϊκούς, γερμανικούς, τροϊκανικούς ζυγούς αλλά τον της αριστείας... ποτέ δεν το έκανε και ούτε θα το κάνει. Ποτέ των ποτών (γενική του ποτέ και όχι των ποτών σε bar).

Αυτός είναι υπουργός. Τέτοιους ανθρώπους θέλαμε και, εδώ που τα λέμε, τέτοιους είχαμε. Ελάχιστες εξαιρέσεις επιτυχημένων, λογικών, αρίστων σπάνια ζήσαμε και αυτό από λάθος. Μας ξέφευγαν. Μόλις όμως τους παίρναμε χαμπάρι... στον Καιάδα. Τέτοιες ρετσινιές εμείς δεν τις γουστάρουμε. Χίλια μπράβο στον υπουργό, ο οποίος σκέφτεται και την ψυχική υγεία ενός ολόκληρου λαού. Άλλωστε το είχε πει ο άλλος: «Η Ελλάδα είναι ένα απέραντο φρενοκομείο». Εμ, τι θα είναι βρε άνθρωπε; Φαίνεται μάλλον, ότι κάποια στιγμή είχαμε χάσει τον δρόμο και ψάχναμε την αριστεία. Και να το άγχος και να η κόπωση και να η προσπάθεια. Απάνθρωπα πράγματα. Μπαϊλντίσαμε! Γιατί το άγχος για να πετύχεις είναι εξοντωτικό. Η αγωνία του αν θα τα καταφέρεις είναι εχθρός της ψυχικής υγείας. Η ανάγκη να διατηρήσεις την αριστεία σε εξουθενώνει, σε εξοντώνει, σε τρελαίνει. Και χώρια που μια τέτοια προσπάθεια δημιουργεί ρυτίδες. Οπότε έρχεται το υπουργάκι το φίνο και τα σβήνει όλα

αυτά τα χαζά και τα μισά με μια μονοκονδυλιά.

Είναι πολύ τσίφτης ο υπουργός. Και δεν νομίζω ότι κάποιο πρόβλημα θα προκύψει από τις θέσεις του. Γιατί θα υπάρξουν τώρα εκείνοι οι βλαμμένοι κακεντρεχείς που θα σκεφτούν «πώς θα βρίσκουμε τα άτομα που θα αναδεικνύονται στις κατάλληλες θέσεις»; Μμμμ, σιγά το δύσκολο. Με κλήρωση βρε κουτά. Κλήρωση σε όλα. Να κληρώνονται οι πολιτικοί, οι διευθυντές, οι βουλευτές, οι ευρωβουλευτές, οι φοιτητές, οι δήμαρχοι, οι κλητήρες, οι τραγουδιάρηδες, τα τσουλιά... Κλήρωση παντού. Θα ξυπνάμε κάθε μέρα και θα περιμένουμε τα αποτελέσματα της κλήρωσης, ώστε να γνωρίζουμε το ρόλο που θα παίξουμε. Ωραία. Ούτε άγχος ούτε τίποτα. Και θα έχει και την πλάκα του. Χώρια που δε θα βαριόμαστε κιόλας. Θα μου πείτε και τι θα κάνουμε κάθε που θα μας τυχαίνει κάτι που δεν το ξέρουμε. Μα βρε στούρνοι, σάματις κάναμε κάτι μέχρι τώρα; Ρόλους θα παίζουμε. Ποιος θα ζητάει να κάνουμε και δουλειά;

Τώρα το έπιασα το νόημα και το χρωστάω στον υπουργό τον καραμπουζουκλή. «Η ελπίδα έρχεται» έλεγαν, κι εγώ, ως άλλος άπιστος Θωμάς δεν τους πίστευα. Αλλά τώρα το είδα το φως το αληθινό. Η ελπίδα έρχεται πράγματι για τους τεμπέληδες, τους ανίκανους, τους μέτριους, και ιδίως τους...τελείως μα τελείως άχρηστους! Μάλλον αυτοί είναι η πλειονότητα της κοινωνίας μας. Μια κοινωνία που πάντα λάτρευε τη μοίρα, το κισμέτ, που κινούνταν με το «ήταν γραφτό». Ο κ. υπουργός τα είπε όλα. Χαλαρά!

Σωτήρης Ζάχος

(Ο κ. Ζάχος ζητάει ταπεινά συγγνώμη από όσους μαθητές βοήθησε να φτάσουν στην αριστεία. Δεν ήξερε ότι είναι ρετσινιά).